

Stjórn verðlaunajóðsins ásamt verðlaunahafa: Frá vinstri: Árni Kristinsson, Sigurður Yngvi Kristinsson, Steinunn Þórðardóttir og Þórður Harðarson.

Viðurkenning fyrir rannsóknir á blóð- og mergsjúkdómum

■ ■ ■ Hávar Sigurjónsson

Verðlaunahafi úr sjóði Árna Kristinssonar og Þórðar Harðarsonar árið 2015 er Sigurður Yngvi Kristinsson prófessor fyrir rannsóknir sínar á sviði faraldsfræði blóð- og mergsjúkdóma. Verðlaunin voru afhent við hátíðlega athöfn á Vísindadögum Landspítalans 28. apríl.

Um er að ræða verðlaunajóð í lækisfræði og skyldum greinum sem stofnaður var af Árna Kristinssyni og Þórði Harðarsyni sem báðir voru yfirlæknar á Landspítalanum og prófessorar við Háskóla Íslands. Þetta er í 7. skipti sem verðlaunin eru veitt og nema þau 3,5 milljónum króna. Þau eru því einhver stærstu verðlaun sem veitt eru íslenskum vísindamönnum. Fimm tilnefningar bárust nú og eru allt mjög hæfir vísindamenn á ýmsum sviðum líffræði og lækisfræði.

Verðlaunahafinn að þessu sinni er Sigurður Yngvi Kristinsson prófessor. Hann lauk sérnámi í lyflækningum og blóðsjúkdómafræði við Karolinska sjúkrahúsið í Stokkhólmi árið 2006 og doktorsprófi í blóðsjúkdómafræði árið 2009. Eftir það starfaði hann í þrjú ár við sömu stofnun við lækningar og rannsóknir. Sigurður Yngvi er prófessor við læknaeild Háskóla Íslands og starfandi læknir á Landspítala, en viðheldur einnig starfstengslum við Karolinska sjúkrahúsið.

Frami Sigurðar hefur orðið skjótur. Strax eftir lokapróf í lækisfræði birti hann sem fyrsti höfundur tvær greinar í virtum tímaritum. Þær fjölluðu báðar um faraldsfræði sjúkdóma, sykursýki og hvítblæðis og tengsl þeirra við erfðir.

Segja má að þessar fyrstu greinar hafi sagt fyrir um framtíðarrannsóknarferil

Sigurðar Yngva. Núna liggja eftir hann á 8. tug vísindagreina sem birst hafa í virtum tímaritum. Þær hafa að verulegu leyti snúist um faraldsfræði blóð- og mergsjúkdóma. Hann hefur nálgast viðfangsefni sitt frá ýmsum hliðum: Út frá erfðamynstri, áhættuþáttum, greiningu, nýgengi, meðferð, lifun, afdrifum, fylgikvillum, t.d. storknunarhættu, ónæmisfræði, auk félagslegra þátta. Sigurður Yngvi hefur oft en ekki verið fyrsti höfundur greina sinna.

Eftir heimkomuna hefur hann haft örvandi áhrif á ungt íslenskt vísindafólk og gengið á hölm við vísindaverkefni sem íslenskur veruleiki ber í skauti sínu. Á sviði faraldsfræði blóðsjúkdóma stendur Sigurður Yngvi í fremstu röð á heimsvísu.

Skilja betur eðli sjúkdómanna

Í stuttu spjalli við *Læknablaðið* um rannsóknir sínar kveðst Sigurður hafa einbeitt sér að undanförunu að rannsóknum á sjúkdómnum mergæxli (*myeloma*) og forstigi hans. „Ég hef lagt áherslu á að reyna að skilja áhættuþætti þessara sjúkdóma, til dæmis erfðamynstur og áhrif þeirra á horfur einstaklinga með sjúkdóminn. Ég hef verið svo heppinn að fá með mér frábært fólk í rannsóknarhópinn minn, sem hefur stækkað tiltölulega fljótt síðan ég flutti til Íslands 2012 og samanstendur nú af 6 doktorsnemum og tölfræðingi auk þess sem nokkrir læknar og almennir læknar hafa tekið þátt í ýmsum verkefnum. Ég legg mikla áherslu á að nemarnir læri vísindalega nálgun og komi að öllum stigum rannsókna til að setja sig inn í fræðin, skilgreina rannsóknartilgátur, hanna rannsóknarsnið, túlka tölfræði-

aðferðir og skrifa grein ásamt því að kynna niðurstöður á vísindaþingum.

Efniviður rannsókna okkar eru meðal annars gagnagrunnar sem við settum saman í Svíþjóð og byggja á sænskum sjúklingaskrá en einnig erum við nú að rannsaka íslenska sjúklinga. Hér á Íslandi eru ótrúleg tækifæri til framúrskarandi vísindarannsókna og hef ég verið svo heppinn að vera í samstarfi við Íslenska erfðagreiningu um rannsóknir á blóðsjúkdómum og höfum við nú þegar birt greinar úr þeim efnivið. Einnig höfum við í samstarfi við Hjartavernd og háskólastofnanir í Bandaríkjunum sett af stað umfangsmiklar rannsóknir á afdrifum einstaklinga með forstigi mergæxlis. Allt snýst þetta að sjálfsögðu um sjúklingana og að reyna að skilja sjúkdómanna betur svo að við getum í framtíðinni fundið við þeim lækningu. Rannsóknir okkar eru vonandi liður í því ferli.“

Aðspurður um hvaða þýðingu verðlaunin hafi segir Sigurður ljóst að samkeppnisstyrkir hér á landi séu færri og fjárhæðirnar lægri hér en víða annars staðar. „Þess vegna hefur það mikla þýðingu fyrir minn rannsóknarhóp að fá þennan styrk. Við munum geta haldið áfram því starfi sem við lögðum upp með og að öllum líkindum ná að stækka hópinn strax í haust. Fyrir mig persónulega er styrkurinn mikil viðurkenning á því sem við höfum verið að gera og hvatning til að halda áfram á sömu braut.“